

Thái Bình

Chủ nhật

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

SỐ 553
Chủ nhật
Ngày 5 - 8 - 2018

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: toasoan@baothaibinh.com.vn

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

ĐỒNG CHÍ ĐẶNG TRỌNG THĂNG, PHÓ BÍ THƯ THƯỜNG TRỰC TỈNH ỦY, CHỦ TỊCH UBND TỈNH Kiểm tra, chỉ đạo sản xuất nông nghiệp

Đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh kiểm tra sản xuất nông nghiệp tại xã Thái Sơn (Thái Thụy).

Chiều ngày 4/8, đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh đi kiểm tra, chỉ đạo sản xuất nông nghiệp tại hai huyện Thái Thụy, Kiến Xương. Cùng đi có đồng chí Hà Công Toàn, Ủy viên Ban Thường vụ, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Tỉnh ủy; lãnh đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn.

Theo báo cáo của ngành Nông nghiệp, hiện nay, bệnh lùn sọc đen đã xuất hiện rải rác trên lúa mùa ở 60 xã, thị trấn trên địa bàn tỉnh. Trước thực tế trên, thời gian qua, ngành Nông nghiệp đã thường xuyên phối hợp với các địa phương đẩy mạnh công tác tuyên truyền, hướng dẫn nông dân nhận biết những biểu hiện và cách phòng, trừ bệnh lùn sọc đen. Qua công tác

tuyên truyền, nông dân các địa phương đã thường xuyên thăm đồng, kịp thời phát hiện và nhổ bỏ, tiêu hủy những cây lúa có biểu hiện phát triển bất thường...

Qua kiểm tra thực tế tại các xã Thái Giang, Thái Sơn (Thái Thụy) và xã Lê Lợi (Kiến Xương), đồng chí Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh ghi nhận, đánh giá cao sự chủ động trong việc ứng phó với bệnh lùn sọc đen của ngành Nông nghiệp và các địa phương. Để hạn chế đến mức thấp nhất thiệt hại do bệnh lùn sọc đen có thể gây ra, đồng chí Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu ngành Nông nghiệp tiếp tục phối hợp với các địa phương làm tốt hơn nữa công tác tuyên truyền để bà con nông dân nhận thức rõ mức độ nguy hại của bệnh lùn sọc đen, qua đó có biện pháp chủ động phòng, trừ. Trung tâm Khuyến nông Thái Bình phối hợp với Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật huy động cán bộ kỹ thuật tăng cường cho các địa phương, hướng dẫn nông dân các biện pháp chăm sóc, phòng, trừ sâu bệnh và phòng, chống bệnh lùn sọc đen, bảo vệ lúa mùa... Tranh thủ thời tiết thuận lợi, nông dân các địa phương trong tỉnh chủ động kiểm tra đồng ruộng, nếu phát hiện rầy lưng trắng thì khẩn trương phun phòng, trừ, tránh phát sinh trên diện rộng.

PHẠM HƯNG

KIẾN XƯƠNG

Tập trung phòng, trừ bệnh lùn sọc đen trên lúa

Trang 3

Giá trị văn hóa của trò chơi dân gian

Trang 4

BAN NỮ CÔNG CÁC CƠ QUAN TỈNH ỦY

Gặp mặt các cháu học sinh con cán bộ, công chức, viên chức, người lao động các cơ quan Tỉnh ủy

(Xem tin trang 2)

Đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh trao phần thưởng học sinh giỏi cấp quốc gia.

Đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh trao phần thưởng cho các cháu học sinh đỗ đại học.

THƯỢNG CHÍ LONG HẦU

Trang 6

BAN NỮ CÔNG CÁC CƠ QUAN TỈNH ỦY...

(Tiếp theo trang 1)

Đồng chí Nguyễn Hồng Chuyên, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy trao phần thưởng cho các cháu học sinh giỏi cấp tỉnh, đạt huy chương giải thể thao và học sinh có hoàn cảnh khó khăn.

Đồng chí Đỗ Xuân Thành, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng ban Tổ chức Tỉnh ủy trao phần thưởng cho các cháu học sinh giỏi cấp huyện, thành phố.

Đồng chí Nguyễn Tiến Thành, Ủy viên Ban Thường vụ, Trưởng ban Dân vận Tỉnh ủy trao phần thưởng cho các cháu học sinh giỏi cấp trường bậc tiểu học.

Đồng chí Hà Công Toàn, Ủy viên Ban Thường vụ, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Tỉnh ủy trao phần thưởng cho các cháu học sinh giỏi cấp trường bậc tiểu học.

Sáng ngày 4/8, Ban nữ công các cơ quan Tỉnh ủy tổ chức gặp mặt các cháu học sinh con cán bộ, công chức, viên chức, người lao động các cơ quan Tỉnh ủy nhân dịp chuẩn bị bước vào năm học mới 2018 - 2019. Dự buổi gặp mặt có đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; lãnh đạo các cơ quan Tỉnh ủy và các bậc phụ huynh.

Năm học 2017 - 2018 có 204 cháu là con cán bộ, công chức, viên chức, người lao động các cơ quan Tỉnh ủy là học sinh các bậc tiểu học, THCS, THPT. Tiếp nối truyền thống hiếu học, các cháu đều không ngừng nỗ lực cố gắng, siêng năng học tập, chăm chỉ rèn luyện, tu dưỡng đạo đức, trở thành con ngoan, trò giỏi với nhiều thành tích tiêu biểu trong học tập, rèn luyện. Trong đó có 11 cháu tốt nghiệp THPT và thi đỗ đại học; 1 cháu đạt danh hiệu học sinh giỏi cấp quốc gia; 5 cháu đạt học sinh giỏi cấp tỉnh; 13 cháu đạt học sinh giỏi cấp huyện, thành phố; 161 cháu đạt học sinh giỏi cấp trường, 10 cháu là học sinh tiên tiến. Để kịp thời động viên, khích lệ các cháu tiếp tục nỗ lực, vươn lên học tập tốt hơn trong những năm học tiếp theo, Ban nữ công các cơ quan Tỉnh ủy đã tổ chức gặp mặt, biểu dương, khen thưởng các cháu có thành tích học tập xuất sắc. Đây cũng là nét đẹp truyền thống của các cơ quan Tỉnh ủy đã được duy trì nhiều năm, đồng thời thể hiện sự quan tâm của các bác lãnh đạo Tỉnh ủy, lãnh đạo các cơ quan Tỉnh ủy và Ban nữ công các cơ quan Tỉnh ủy đối với thế hệ tương lai của đất nước nói chung, các cháu học sinh con cán bộ, công chức, viên chức, người lao động các cơ quan Tỉnh ủy nói riêng.

Phát biểu tại buổi gặp mặt, đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh biểu

đương, chúc mừng, đánh giá cao nỗ lực của các cháu học sinh và các bậc phụ huynh. Đồng chí mong muốn các cháu học sinh tiếp tục phát huy truyền thống hiếu học, tích cực trau dồi đạo đức, nỗ lực học tập để đạt kết quả tốt hơn nữa trong những năm học tiếp theo. Đồng chí đề nghị các cơ quan Tỉnh ủy, Ban nữ công các cơ quan Tỉnh ủy, cán bộ, công chức, viên chức, người lao động các cơ quan Tỉnh ủy tiếp tục quan tâm, động viên, khích lệ tinh thần học tập của các cháu để các cháu gặt hái được nhiều thành công hơn nữa trong những năm học tiếp theo.

Văn phòng Tỉnh ủy gặp mặt, khen thưởng các cháu học sinh giỏi

Sáng ngày 4/8, Văn phòng Tỉnh ủy tổ chức chương trình khuyến học, biểu

đương, trao thưởng cho các cháu học sinh giỏi năm học 2017 - 2018 là con cán bộ, công chức, đoàn viên công đoàn Văn phòng Tỉnh ủy.

Năm học vừa qua, cả 28 học sinh từ lớp 1 đến lớp 12 là con cán bộ, công chức, đoàn viên công đoàn Văn phòng Tỉnh ủy đều đạt danh hiệu học sinh tiên tiến trở lên; trong đó, 27 cháu đạt học sinh giỏi cấp trường, tặng 3 cháu so với năm học trước; 2 cháu vừa là học sinh giỏi lớp 12 vừa xuất sắc đỗ tốt nghiệp THPT và đỗ vào các trường đại học. Về kết quả rèn luyện, 100% học sinh có hạnh kiểm và sức khỏe tốt, là con ngoan, trò giỏi.

Tại buổi gặp mặt, các cháu học sinh và các bậc phụ huynh đều vui mừng, phấn khởi trước sự quan tâm của các bác lãnh đạo Văn phòng Tỉnh ủy đồng thời

hứa sẽ phát huy truyền thống hiếu học, nỗ lực phấn đấu đạt nhiều kết quả cao hơn trong năm học mới.

Báo Thái Bình gặp mặt, khen thưởng các cháu học sinh con cán bộ, phóng viên, công nhân viên, người lao động

Sáng ngày 4/8, Công đoàn cơ quan Báo Thái Bình tổ chức gặp mặt, khen thưởng các cháu học sinh con cán bộ, phóng viên, công nhân viên, người lao động cơ quan Báo Thái Bình nhân dịp chuẩn bị bước vào năm học mới 2018 - 2019.

Năm học 2017 - 2018, trong tổng số 34 học sinh là con cán bộ, phóng viên, công nhân viên, người lao động cơ quan Báo Thái Bình là học sinh các bậc tiểu học, THCS, THPT có 1 cháu đạt học sinh giỏi cấp huyện, 30 cháu là học sinh giỏi cấp trường, 3 cháu là học sinh tiên tiến, 2 cháu xuất sắc đỗ tốt nghiệp THPT và đỗ vào các trường đại học. 2 cháu hoàn cảnh khó khăn song đều vượt khó vươn lên, có kết quả học tập tốt. Thành tích đó là sự nỗ lực của bản thân các cháu đồng thời khẳng định truyền thống hiếu học cũng như đền đáp sự chăm lo của cha mẹ, gia đình và cơ quan Báo Thái Bình.

Để kịp thời động viên, khích lệ các cháu tiếp tục vươn lên trong học tập, Ban biên tập và Công đoàn cơ quan Báo Thái Bình đã tặng quà, động viên khích lệ các cháu với mong muốn các cháu trong năm học mới tiếp tục nỗ lực cố gắng, đạt nhiều thành tích cao hơn nữa trong học tập, rèn luyện để tiếp nối truyền thống hiếu học của gia đình và của cơ quan Báo Thái Bình.

Lãnh đạo Văn phòng Tỉnh ủy trao phần thưởng cho các cháu học sinh giỏi năm học 2017 - 2018.

KIẾN XƯƠNG

Tập trung phòng, trừ bệnh lùn sọc đen trên lúa

■ THU THỦY

Đến ngày 3/8, Kiến Xương đã cơ bản gieo cấy xong 11.300ha lúa mùa. Tuy nhiên, đã có 14 xã trên địa bàn huyện xuất hiện bệnh lùn sọc đen trên lúa, do đó nhiệm vụ trọng tâm trước mắt của huyện là tập trung phòng, trừ sâu bệnh cho lúa mùa, nhất là bệnh lùn sọc đen.

Những ngày này, trên khắp các cánh đồng ở các xã đều xuất hiện hình ảnh bà con nông dân thăm đồng, bắt ốc bươu vàng và phun thuốc phòng, trừ sâu bệnh cho lúa. Trên cánh đồng Rừng thôn Đông Thổ, xã Lê Lợi - nơi phát hiện đầu tiên dấu hiệu lúa bị bệnh lùn sọc đen, nhiều hộ dân khẳng định giờ khó có thể tìm được những cây lúa có biểu hiện bất thường bởi ngay khi nghi ngờ lúa có dấu hiệu bị nhiễm bệnh bà con đã tiến hành nhổ bỏ và tập trung phun thuốc kết thúc trước ngày 5/8. Ông Nguyễn Đức Chính, thôn An Phúc vừa mới tía dặm xong 8 sào lúa cho biết: Ngay khi xã phát động, chúng tôi đã tới

HTX mua đúng loại thuốc để tới ngày 4/8 ra đồng phun trừ rầy hại lúa, kết thúc trước lịch xã đề ra. Ông Lê Văn Quân, thôn Trung Kinh cũng cho biết: Vụ lúa mùa năm nay tôi cấy 7 sào và đã phun phòng, trừ rầy cho 100% diện tích ngay ngày nào tôi cũng dành thời gian ra thăm đồng, chỉ mất hơn một tiếng mỗi ngày nhưng đã làm được rất nhiều việc, vừa bắt ốc, diệt chuột vừa nắm bắt tình hình sâu bệnh. Ông Dư Ngọc Giang, Phó Giám đốc HTX DVNN xã Lê Lợi khẳng định: Thực hiện chỉ đạo của cấp trên, HTX đã tuyên truyền bà con nông dân cấy xong trước ngày 3/8 với 407ha. Đợt mưa lớn kéo dài

vừa qua xã có 80ha lúa bị ngập, trong đó 35ha lúa chết. Cùng với việc phòng chống úng, cấy và tía dặm lại lúa, xã đặc biệt quan tâm tới các đối tượng sâu bệnh hại lúa và phòng, trừ bệnh lùn sọc đen. Kinh nghiệm từ vụ mùa năm ngoái khi hầu hết lúa mùa bị hỏng do bệnh lùn sọc đen gây ra một phần do chủ quan trong khâu chỉ đạo, một phần do người dân chủ quan trong việc phun phòng, trừ bởi đó là vụ đầu tiên lúa bị nhiễm bệnh lùn sọc đen nên xã chưa có kinh nghiệm. Ông Giang cho rằng vụ mùa năm 2017 bị mất mùa trong bối cảnh xã chưa kịp hiểu gì về triệu chứng của bệnh lùn sọc đen và cũng bị ngay trong giai đoạn lúa đẻ nhánh tới khi

phát hiện bệnh thì không kịp khắc phục. Rút kinh nghiệm từ vụ mùa năm 2017, HTX đã chỉ đạo trong vụ xuân 2018 thực hiện ngay từ khâu làm đất theo khuyến cáo của các cơ quan chuyên môn. Tới vụ mùa này, nhờ tích cực thăm đồng, từ ngày 20/7 HTX đã phát hiện lúa có biểu hiện của bệnh lùn sọc đen và mật độ rầy rải rác, phát động nông dân khi thấy bất kỳ cây lúa nào có biểu hiện bất thường sẽ nhổ bỏ, tiêu hủy và phun trừ rầy trên toàn bộ diện tích. Tuy nhiên, do mưa kéo dài nên toàn xã chỉ mới phun được 10% do đó HTX tiếp tục chỉ đạo bà con phun đợt 2 từ ngày 31/7 đến ngày 2/8 và phun đợt 3 từ ngày 3 - 5/8. Đến ngày 3/8, bà con đã phun phòng, trừ rầy được trên 40% diện tích lúa mùa. Để tránh sự chủ quan của người dân, HTX đã liên tục thông báo trên hệ thống truyền thanh ở 7 thôn và của xã về kỹ thuật cũng như cách chăm sóc, bảo vệ lúa mùa.

Xã Vũ Công cũng là một trong những địa phương chủ động tuyên truyền nông dân phun thuốc phòng, trừ bệnh lùn sọc đen trên lúa. Ông Nguyễn Ngọc Thạnh, Giám đốc HTX DVNN xã cho biết: Đến nay, mặc dù đã xuất hiện rải rác đối tượng rầy trên lúa song HTX đã phát động nông dân nhổ bỏ những cây lúa có biểu hiện bất thường, nghi bệnh lùn sọc đen và phun phòng, trừ sâu bệnh. Thường xuyên thông báo trên hệ thống truyền thanh các công điện, văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của các cơ quan chuyên môn. Cấp ủy xã đã họp bàn, tập trung đôn đốc nông dân phun phòng, trừ rầy trên 100% diện tích lúa đồng thời giao mỗi đồng chí trong cấp ủy phụ trách một cơ sở thôn để theo dõi, báo cáo tiến độ về Ban Thường vụ Đảng ủy xã để có giải pháp tiếp tục đôn đốc bà con thực hiện.

Đồng chí Nguyễn Cao Song, Bí thư Huyện ủy Kiến Xương cho biết: Nhiệm vụ trọng tâm trước mắt của huyện là tập trung chỉ đạo sản xuất vụ mùa, vừa tiêu úng vùng trũng, giữ nước vùng cao để bảo đảm sinh trưởng của cây lúa. Đặc biệt, đối với việc phòng, trừ bệnh cho lúa, trọng tâm là phun trừ rầy phòng bệnh lùn sọc đen sẽ tập trung tuyên truyền bà con khẩn trương phun thuốc cho 100% diện tích lúa không bị ảnh hưởng của ngập úng, lúa cấy đã bén rễ hồi xanh. Thường xuyên kiểm tra đồng ruộng để kịp thời phát hiện những cây lúa có biểu hiện khác thường để nhổ bỏ, tiêu hủy. Tăng cường cán bộ kỹ thuật của Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật, Trạm Khuyến nông huyện xuống cơ sở đôn đốc, hướng dẫn kỹ thuật phòng, trừ sâu bệnh và chăm sóc lúa mùa cho bà con nông dân.

Nông dân xã Lê Lợi (Kiến Xương) phun thuốc trừ rầy hại lúa.

Không chỉ là những sản phẩm mang tính vận động đặc trưng mà còn là biểu hiện tinh thần xuất phát từ trong lao động sản xuất phản ánh quan niệm về vũ trụ, nhân sinh, chứa đựng những ý tưởng thẩm mỹ, trò chơi dân gian mang lại tiếng cười, niềm vui giải trí cho người dân và mang trong mình những giá trị văn hóa sâu sắc.

Thái Bình, quê hương của nhiều anh hùng hào kiệt, là cái nôi của nhiều loại hình văn hóa, nghệ thuật độc đáo đồng thời cũng là mảnh đất có nhiều cuộc thi, trò chơi, trò diễn dân gian thể hiện trí thông minh, lòng quả cảm, sức mạnh của con người, mỗi cộng đồng chiến thắng hoàn cảnh thiên nhiên khắc nghiệt, điều kiện xã hội không thuận lợi và giặc ngoại xâm hung ác. Tại Thái Bình, bước đầu đã tập hợp được gần 100 trò chơi dân gian gồm cả trò chơi cho trẻ và trò chơi cho người lớn. Bé chơi nu na nu nống, thả đĩa ba ba, bịt mắt bắt dê, chơi u, chắt chuyên, ô ăn quan, đánh khăng, trốn tìm, cướp cờ, dung dăng dung dề, nhảy dây,... Lớn dần lên theo lứa tuổi lại có các trò chơi thi thổi com, đấu vật, trò đùng ông đùng bà, thi bơi, cờ tướng, cờ người, bơi chải,... Trò chơi dân gian của người lớn thường xuất hiện vào các dịp lễ hội, vào ngày tết cổ truyền, thì trò chơi dân gian của trẻ em có thể diễn ra mọi lúc, mọi nơi. Tuy ý nghĩa cụ thể của từng trò chơi, từng lứa tuổi có khác nhau nhưng xét ở góc độ văn hóa, các trò chơi này đều mang một số ý nghĩa chung.

Câu mong may mắn, mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu: thi bắt vịt, thi thổi com, thi gói bánh, thi bắt chuột, thi chọi trâu, trò đùng ông đùng bà, xúc xắc xúc xê đều là những trò chơi gắn liền với các lễ hội, ngày tết Nguyên đán, không chỉ mang ý nghĩa vui chơi xuân mà còn là sản phẩm do những người khéo léo nhất được các làng tuyển chọn làm ra dâng lên cúng trời, đất, thần hoàng làng - kết quả của một năm lao động vất vả và hy vọng năm mới, vụ mùa mới may mắn, khoai sai lúa tốt, nấng to được muối, thuyền ra khơi vào lộng, cá chất đầy khoang, cả làng an bình không có dịch bệnh.

Rèn luyện sức khỏe, sự khéo léo, mưu trí: Cuộc sống của người dân Thái Bình từ xưa là cuộc chiến đấu với thiên nhiên khắc nghiệt để mưu sinh, chiến đấu với giặc ngoại xâm để bảo vệ quê hương. Dù trong cuộc chiến đấu nào thì cũng cần sức khỏe, mưu trí. Bởi vậy, phần nhiều các trò chơi dân gian cần phải mạnh khỏe, nhanh nhẹn, khéo léo, thông minh, gan dạ,... Trò chơi cho trẻ có những trò chơi rèn luyện sự khéo léo, chính xác như chơi chuyên, chơi chong chóng, thả diều,... Có những trò chơi lại giúp trẻ rèn luyện thể lực sức mạnh, dẻo dai: nhảy ngựa, nhảy

Giá trị văn hóa của trò chơi dân gian

■ PHAN THỊ HẢI HÀ
Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy

Vật cầu.

Ảnh: MINH ĐỨC

dây, kéo co, đá cầu, mèo đuổi chuột,... Những trò chơi: ô ăn quan, đánh trận giả lại rèn cho trẻ tính thông minh. Cho đến những trò chơi của người lớn: thi bơi, thi bơi chải, thi đấu vật,... đòi hỏi sức mạnh; thi cờ người, thi cờ tướng,... đòi hỏi sự mưu trí; thi bắt vịt, thi cà kheo, thi đèn kéo quân,... đều cần sự khéo léo, nhanh nhẹn. Các trò chơi dân gian dù mang tính cạnh tranh cao hoặc tính chiến đấu khá quyết liệt hay giải trí, vui chơi cũng không nằm ngoài ý nghĩa rèn luyện, để sẵn sàng cho các công việc trong đời sống.

Đề cao tính tập thể, tính cộng đồng, sức mạnh đoàn kết: ngay từ nhỏ qua các trò chơi: rồng rắn lên mây, nhảy dây, dung dăng dung dề, cướp cờ, kéo co,... đã dạy cho các em tính tập thể, tinh thần đoàn kết. Lớn lên các trò chơi dân gian được tổ chức ở hội làng, ngày lễ, tết nên trò nào cũng mang tính cố kết cộng đồng bởi dù là trò chơi cá nhân thì cũng được sự quan tâm, theo dõi, động viên, cổ vũ của đồng đội bà con, thậm chí cá nhân đó còn đại diện cho cả một tập thể, một cộng đồng như trò đấu vật, trò vật cầu,... Còn với những trò chơi tập thể thì không chỉ cần sự đồng lòng, ăn ý của tập thể đó mà còn đại diện cho nguyện vọng của một cộng

đồng. Do đó, thành công của cá nhân gắn liền với thành công tập thể và là sự động viên cho cả làng xã cho mùa vụ mới, cho một năm mới.

Đề cao tinh thần thượng võ, sẵn sàng chống ngoại xâm: trong suốt chiều dài lịch sử của dân tộc, chúng ta luôn luôn phải đối đầu với nạn ngoại xâm bảo vệ đất nước vì thế từ những trò trong ngày hội làng: đấu vật, bơi chải,... đến trò chơi hàng ngày: cướp cờ, đánh trận giả, trốn tìm, vật kiệu,... từ trò của người lớn đến trò của trẻ đều rèn luyện sức mạnh, sự mưu trí, kỹ năng chiến đấu chuẩn bị tâm lý sẵn sàng tham gia quân đội để chống giặc hoặc thực hiện chính sách "vườn không nhà trống", thậm chí có thể tự lực, tự vệ.

Ghi dấu và nhớ ơn các tiên nhân: một số trò chơi chính là diễn lại các hoạt động chống giặc hoặc khẩn hoang của cha ông xưa. Chẳng hạn trò vật cầu trong hội làng Hét (Thái Thụy) để nhớ về tướng quân Phạm Ngũ Lão; thi bơi chải hội đền Đồng Bằng (Quỳnh Phụ) gắn với công lao của Quốc công Tiết chế Hưng đạo Đại vương Trần Quốc Tuấn trong cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên - Mông, trò rồng rắn cùng lời hát đồng giao kể về

sự tích chống giặc Ngô của người dân ở Quảng Nạp (Thái Thụy), trò tập tâm vòng nói về việc thiên sư Nguyễn Minh Không chữa bệnh cho vua Lý Thần Tông,...

Các trò chơi dân gian là một bức tranh sinh động phản ánh đời sống tinh thần của người Thái Bình xưa phải gồng mình chống thiên tai địch họa nên phải luôn cầu mưa thuận gió hòa, phải kiên cường chống giặc ngoại xâm, chống cường quyền đè nén nên luôn mong quốc thái dân an và hơn hết thể hiện truyền thống "Uống nước nhớ nguồn" ghi nhớ công lao của những cha ông đi trước đã xây dựng, bảo vệ quê hương; dù là cuộc vui những lúc nông nhàn, thanh thoi, dù cạnh tranh nhau quyết liệt nhưng đều hướng tới sự chuẩn bị thường xuyên, kịp thời cho hoạt động sản xuất và chống giặc, hướng tới sự đoàn kết, thống nhất của các cộng đồng, các làng xã và trên hết là đoàn kết toàn dân tộc.

Trò chơi dân gian đã từng là trang ký ức đậm nét về quê hương làng xóm trong mỗi tâm hồn, góp phần tạo nên lòng yêu nước. Tuy nhiên, ngày nay, vai trò của trò chơi dân gian không còn như xưa. Sở thích và cách thức giải trí của các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ cũng thay đổi. Nhiều trò chơi dân gian đứng trước nguy cơ bị lãng quên. Từ thực tế ấy khiến việc phục hồi, bảo tồn và phát huy các giá trị của trò chơi dân gian cần được cấp ủy đảng, chính quyền các cấp đặt ra và với tư cách phục hồi một di sản văn hóa phi vật thể vừa như một giải pháp giữ gìn bản sắc văn hóa truyền thống. Cấp ủy, chính quyền các cấp cần chú trọng tuyên truyền về giá trị văn hóa của trò chơi dân gian đến nhân dân trong tỉnh. Các sở, ban, ngành, đơn vị có liên quan trong nhiệm vụ, trách nhiệm của mình phát huy, bảo tồn, phục hồi trò chơi dân gian. Cụ thể như Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì xây dựng đề án sưu tầm, khôi phục, đưa trò chơi dân gian trở về cuộc sống thường ngày, xây dựng hồ sơ trình xét công nhận một số trò chơi dân gian mang đặc sắc văn hóa là di sản văn hóa phi vật thể. Tỉnh đoàn, Sở Giáo dục và Đào tạo, Bảo tàng tỉnh phối hợp tạo ra sân chơi cho thanh thiếu nhi với các trò chơi dân gian vào các ngày nghỉ, ngày Quốc tế thiếu nhi 1/6, tết Trung thu, trại hè và giờ sinh hoạt ngoại khóa. Tại địa phương, ban tổ chức lễ hội phải luôn chú trọng giữ gìn trò chơi dân gian: thi nấu com, bơi chải, vật cầu, tổ tôm, cờ người, chọi gà, đi cầu khỉ, bắt vịt, đấu vật,... trong phần hội. Việc bảo tồn những giá trị văn hóa nói chung, trò chơi dân gian nói riêng là trách nhiệm không chỉ của các cấp ủy đảng, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể mà còn là trách nhiệm của toàn thể nhân dân bởi nó do nhân dân sáng tạo, lưu truyền và phát triển.

Việc làm nhỏ - ý nghĩa lớn

■ LẠI VĂN MẠNH
Đài TTTT thành phố Thái Bình

Những năm 1980 của thế kỷ trước, điều kiện kinh tế - xã hội còn nhiều khó khăn. Lương thực, thực phẩm là vấn đề không nhỏ của mỗi gia đình cũng như toàn xã hội. Có một tình huống nhỏ, nhưng nếu không có tinh thần trách nhiệm và sự tận tụy trong công việc thì cán bộ, chiến sĩ Công an thị xã Thái Bình (nay là thành phố Thái Bình) cũng không thể giải quyết một cách thấu tình đạt lý đến vậy.

Vào một buổi sáng ngày hè (dịp tết Đoan Ngọ 5/5), khi đang thực hiện việc

giao ban hàng ngày tại trụ sở (nay là trụ sở Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, trên phố Hai Bà Trưng), cán bộ, chiến sĩ Công an thị xã bỗng nghe thấy tiếng kêu khóc đòi lại con vịt trước cổng đơn vị của một đứa trẻ khoảng hơn 10 tuổi, tay dắt một chiếc xe đạp cà tàng, trên gác ba ga có buộc một con vịt, đi cùng một người đàn ông trung niên trên xe không có thú gì khác ngoài một con vịt.

Sau khi mời cả hai vào phòng trực ban, tìm hiểu thì được biết: Em nhỏ thuộc một xã ở huyện Đông Hưng, được

gia đình giao mang đôi vịt đi bán. Do sơ suất trên đường một con bị rơi xuống và người đàn ông đi sau nhặt được. Dù biết vịt của mình rơi (qua dấu hiệu dây buộc) song bản tính tham lam cố hữu của người đàn ông nên em không thể lấy lại được con vịt.

Người đàn ông trở về nơi làm việc (bến phà Tân Đệ) cùng con vịt. Cậu bé vẫn ngồi lại phòng trực ban với hai hàng nước mắt chảy dài vì lo sợ bố mẹ quở trách và nhất quyết nhờ các chú công an đòi lại con vịt. Thấy vậy, một đồng chí

lãnh đạo (sau khi được báo cáo) đã quyết định cử 2 cán bộ đi xe đặc chủng xit-đờ-ca xuống tận bến phà Tân Đệ. Bằng các biện pháp nghiệp vụ cùng với việc vận động, cuối cùng người đàn ông đã đồng ý trả lại con vịt về cho khổ chủ. Một chuyến xe đặc chủng cùng 2 cán bộ với hành trình khoảng 20km và khi về chỗ theo chú vịt nhỏ đã mang lại niềm vui vô bờ bến cho cậu bé và gia đình ở thời điểm những năm 1980 của thế kỷ trước.

Việc làm của cán bộ, chiến sĩ Công an thị xã Thái Bình khi ấy là điều hết sức ý nghĩa. Nhắc lại chuyện này cho thấy thời nào, hoàn cảnh nào lực lượng công an cũng luôn tận tụy vì nhân dân.

(Ghi theo lời kể của Đại tá Phạm Đăng Ngừ, nguyên Phó Giám đốc Công an tỉnh, nguyên Trưởng Công an thị xã Thái Bình)

Hút thuốc lá...

■ TUẤN DUNG

Hút thuốc lá có hại cho sức khỏe. Đó là câu nói cửa miệng của cả người lớn lẫn trẻ con, người già lẫn người trẻ, nam giới cũng như phụ nữ. Nói như vậy ai cũng nói được nhưng để bỏ được thuốc lá, để thuốc lá không có hại cho sức khỏe thì không phải ai cũng làm được. Đã từ lâu quy định không hút thuốc lá ở nơi công cộng, cơ quan, công sở, rồi quy định cơ quan không khói thuốc, doanh nghiệp không khói thuốc đã được nhiều cơ quan, đơn vị, địa phương thực hiện. Nhưng đây thực sự là một việc khó, vì nếu ở cơ quan hay địa phương mà lãnh đạo hút thuốc thì nhân viên khó có thể bỏ được thuốc, thậm chí có người còn lấy lãnh đạo làm “gương” để hút thuốc. Chuyện nhân viên luôn lấy lãnh đạo làm “gương” thì ở đâu cũng vậy nhưng lãnh đạo thì mỗi người lại một tính, một nết nên theo được lãnh đạo, làm được như lãnh đạo thì nhân viên cũng khổ, thậm chí còn quá khổ, vì lãnh đạo thường hay hút những loại thuốc sang, đắt tiền lại khó tìm mua. Ngay ở thành phố cũng chỉ có một vài nơi bán, vì vậy khi có người đến mua, chủ cửa hàng chỉ cần hỏi mua thuốc cho ai, là bà chủ nói ngay: Anh ấy hay hút loại nào, giá là bao nhiêu và đã mua là thường mua cả cây nhưng khi thanh toán thì thật

lắm kiểu. Cô nhân viên chuyên bán hàng ở cửa hàng K. kể với tôi, có anh cán bộ thường hay đến mua thuốc cho sếp, mỗi lần anh chỉ mua một bao nhưng tuần nào anh cũng đâm bảy lần đến mua. Hôm đó, anh lại mua cả cây thuốc với ý định, mỗi lần sếp cần sẽ đưa cho sếp một bao. Và đúng như vậy, vừa cầm cây thuốc về, ông sếp hỏi, anh bóc cây thuốc lấy ra một bao đưa cho ông. Nhưng điều đáng buồn, là lần sau ông lại không hỏi lấy một bao mà ông lại bảo mày mua cho tao một cây, thế là anh cán bộ ngậm đắng nuốt cay đi mua cây thuốc mới. 9 bao thuốc còn lại anh không biết để làm gì mà giá thuốc thì có phải rẻ đâu nên anh đành đến cửa hàng nói khó với bà chủ mua giúp 9 bao thuốc còn lại và chấp nhận bán với giá chỉ bằng 50% giá anh đã bỏ tiền ra mua.

Mới đầu giờ sáng mà chiếc xe hiệu BMW đã đến cơ quan, bước xuống xe là ông giám đốc doanh nghiệp từ Hà Nội về, đi cùng ông là cô thư ký khá xinh đẹp. Vừa ngồi xuống bàn uống trà, ông giám đốc đã móc trong cái bóp nhỏ ra một cái hộp nhựa màu vàng nắp đen, xoáy nắp hộp nhựa ông lấy ra 1 điếu xì gà to bằng đầu ngón chân cái, ông cũng móc từ trong bóp ra một cái máy lửa hiệu XIKAR EXE rồi bật châm điếu xì gà. Ông ngồi hút thuốc, mỗi lần ông rít hơi thuốc là hai má hóp lại, ông vừa hút vừa mời mọi người cùng bắn thử một hơi để cùng thưởng thức cái lạ. Khi ông khách ra khỏi phòng, anh bạn tôi lên mạng tra và bảo điếu thuốc này có giá một triệu ba trăm nghìn đồng đấy ông ạ, còn chiếc bật lửa cũng có giá một triệu hai trăm nghìn đồng. Tôi và mọi người đều lè lưỡi lắc đầu, vì nếu tính ra thóc thì ở quê tôi, người dân cấy cả vụ lúa chỉ để mua một điếu thuốc cũng không đủ. Thế mới biết doanh nhân thời @ cũng chịu ăn, chịu chơi.

Người xưa tổng kết miếng trâu là đầu câu chuyện, ngày nay phong trào ăn trâu không còn để lấp chỗ trống một thời, người ta lấy thuốc lá ra mời thay thế, nhưng rồi từ khi thực hiện cuộc vận động xây dựng nếp sống văn minh, gia đình văn hóa thì phong tục mời nhau hút thuốc cũng giảm nhiều, thay vào đó là chuyện ai phù hợp với loại thuốc nào thì tự mua mà hút. Vì vậy, nhìn người cầm điếu thuốc nhiều khi người ta cũng

có thể biết được mức độ chịu ăn, chịu chơi của anh ta. Vì vậy đã có chuyện người không hút thuốc lá cũng cố tập hút cho sang, hút cho có bạn có bè, hút theo phong trào, lại có anh cán bộ để bao biện cho cái trò hút thuốc của mình đã đi sưu tầm tẩm ảnh Bác Hồ hút thuốc mang về treo học đòi, nhưng chắc chắn anh không hiểu vì sao Bác phải hút thuốc và việc Bác bỏ thuốc như thế nào.

Nhìn ra nước ngoài mới thấy việc hút thuốc được mọi người thực hiện rất nghiêm túc, từng khu vực đều có nơi dành riêng cho người hút thuốc và mọi người dù có thèm thuốc cũng chỉ tìm đến những nơi dành riêng cho người nghiện thuốc lá, người ta hút thuốc để bớt đi cơn nghiện của mình nhưng cũng giữ cho cộng đồng không bị ảnh hưởng. Nhìn bạn ngắm ta, nhiều nơi cũng có chỗ dành riêng cho người hút thuốc nhưng ít người tự giác đến đây, vì đức tính tự giác mình vì mọi người thường bị những người nghiện thuốc lá xem nhẹ. Bên cạnh đó thì công tác tuyên truyền cũng chưa được làm thường xuyên, thế rồi việc thực hiện chế tài với người vi phạm cũng chưa nghiêm nên bị người nghiện thuốc lá xem thường coi nhẹ.

Ước gì mọi người khi đã hiểu được hút thuốc lá có hại cho sức khỏe thì điều quan trọng hơn là cùng nhau tự giác thực hiện. Đó chính là con đường cùng nhau chung tay xây dựng cuộc sống trong lành hơn, một cuộc sống không khói thuốc.

THƯỢNG CHÍ LONG HẦU

■ QUANG VIỆN

Cuối triều Lê đầu triều Nguyễn, bãi Tiên Châu (nay là huyện Tiên Hải) nằm trong bán đảo hành chính huyện Chân Định, phủ Kiến Xương. Tổng diện tích bãi bồi từ lạch Long Hầu tới mép sóng ước khoảng 18.970 mẫu Bắc Bộ. Đất bồi ấy màu mỡ, sù vẹt, lau sậy mọc thành rừng, là nơi trú ngụ của các loài chim muông quý hiếm. Dân ven bờ chỉ dùng bãi bồi thả trâu, chăn bò hoặc vào đầm lầy bắt tôm, cá hay đi sâu vào rừng sù vẹt săn bắt muông thú. Bãi bồi cũng là địa bàn ẩn trốn của những kẻ ẩn náu sự truy đuổi của triều đình. Dân chưa đông, đất canh tác chưa đủ dùng nên dân Chân Định chưa đủ sức vươn ra biển...

Nhờ hệ thống thủy lợi, đê biển và đê sông vững chắc mà các bãi bồi của huyện Tiên Hải không ngừng vươn ra biển.

Chỉ đến khi Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ vâng mệnh triều đình về Chân Định tiến hành công cuộc khẩn hoang với chính sách “Khẩn hoang ruộng hoang để yên nghiệp dân nghèo” nên từ năm 1822 - 1828 để thành lập được huyện Tiên Hải việc đắp đê biển ngăn sóng dữ tạo sự lắng đọng phù sa mở rộng diện tích đất canh tác và di dân đến định cư được xem là công việc khẩn cấp. Với tầm nhìn chiến lược Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ đã tận dụng lạch Long Hầu cho dân công đào thành sông Long Hầu, sông nối dòng từ sông Trà Lý sang sông Lân làm trục chính lấy nước ngọt vào bãi trũng phía Đông của Tiên Châu đồng thời xây 2 cống lớn để tiêu úng. Dân các lý, ấp chia bố dân công đào 14 sông chạy song song dẫn thủy từ Long Hầu ra biển (dân huyện Tiên Hải quen gọi là sông Xương Cá). Sông giữa các lý thường rộng 5m, giữa các ấp rộng 3m. Tùy theo địa hình có thể sâu từ 2 - 3m. Sau bước phát hoang, định điền, định thổ... tùy theo số đình, số thổ được hưởng, các lý, ấp phải chịu trách nhiệm gánh phần quai đê biển. Theo chỉ dụ của vua Minh Mệnh những năm ấy “nên xuất nhiều vật hạng trong kho ra mà làm khiến cho mười phần kiên cố để phòng ngừa nạn nước dâng lên lần nữa”. Đình thân nghị tâu: “Sông hạng trung (sông Trà Lý) mặt rộng 1 trượng 2 thước, chân đê rộng 4 trượng, bề cao 1 trượng; sông nhỏ (cõ sông Lân, sông Xương Cá) mặt đê 9 thước, chân đê 3 trượng, cao 9 thước”. Vua lại chỉ dụ: “Đất có nơi cao, nơi thấp, nên lấy nước làm chuẩn đích, tùy theo thể nước mà thi hành công tác, hoặc cần tăng thêm bề rộng, chiều cao thời làm bản dự trừ tâu lên. Đến mùa đông nước đã rút. Tâu xin thuê dân khởi công thi hành”.

Trước đó, năm 1486, Lê Thánh Tông ra sắc lệnh cho các phủ huyện xã “nơi nào có ruộng bỏ hoang ở vùng ven biển mà người

ít ruộng tình nguyện bồi đắp đê khai khẩn làm ăn, nộp thuế, thì phủ huyện xét thực cấp bằng cho làm”. Theo sách “Đại Nam thực lục” từ 1802 - 1883, trải 81 năm chỉ tính riêng vùng đồng bằng châu thổ sông Hồng đã có 23 năm có bão, 50 năm có nạn lụt và 38 năm có vỡ đê lớn xảy ra. Trước tình hình trên các vua quan triều Nguyễn buộc phải thi hành một số biện pháp tích cực, trong đó có công tác thủy lợi đi đôi với khai hoang, lấn biển. Quá trình hàng chục thập kỷ xây dựng, phát triển hệ thống các công trình thủy lợi đã đem lại nhiều thành quả cho con người dân lao động và lập nên nhiều làng mới ở Tiên Hải. Theo các tài liệu khảo cứu, vua quan triều Nguyễn ít nhiều đã nhận thức được vai trò, tầm quan trọng của vấn đề thủy lợi để thực hiện chính sách trọng nông. Các triều vua Nguyễn đã rất quan tâm và có những biện pháp tích cực thúc đẩy công cuộc thủy lợi, đắp đê biển và đê các sông lớn ở huyện Tiên Hải. Triều đình cũng đặt các chức quan Đê chính, Doanh điền sứ chuyên trách công việc xây dựng, quản lý và sử dụng đê biển, đê sông một cách chi tiết, chặt chẽ, toàn diện hơn. Những công trình quan trọng sẽ được triều đình trợ cấp tiền gạo, công cụ, nguyên vật liệu. Đến mùa bão, lũ, triều đình thường cử quan đại thần về kiểm tra, đôn đốc việc canh phòng cứu hộ các sông đồng thời cũng cử các quan Doanh điền sứ giàu kinh nghiệm, cần mẫn như Nguyễn Công Trứ, Doãn Khuê chăm lo các công việc thủy lợi, khai hoang. Triều đình nhà Nguyễn phải đối mặt với nguy cơ thiếu đói do sản xuất nông nghiệp đình trệ, mất mùa. Để đối phó với nạn đói, nhà Nguyễn đề ra chính sách khẩn hoang đầy mạnh nhất vào thời Minh Mệnh. Việc đào sông, đắp đê ở Tiên Hải rầm rộ nhất từ năm 1827, từ 1828 công cuộc đắp đê, làm thủy lợi, khai hoang có kết quả ở vùng bãi biển Tiên Châu (Cồn Tiên). Theo tài liệu khảo cứu, dựa vào

nguồn tài chính của triều đình cấp phát ban đầu, Nguyễn Công Trứ đã chiêu mộ và tổ chức dân nghèo xây dựng các công trình thủy lợi, tiến hành khai khẩn đất bãi biển Tiên Châu, tổ chức nhân dân đắp nhiều đê ngăn mặn. Đê sông Lân có tầm quan trọng đã được tập trung lực lượng đắp, mặt đê 4m, chân đê rộng 8m. Đê sông Lân cùng với các đê sông Long Hầu, sông Cá, sông Cổ Ngư... được xây dựng tạo thành một hệ thống đê biển khá vững chắc.

Đi đôi với việc đắp đê ngăn mặn, nhân dân còn khơi lạch thành hệ thống sông ngòi để dẫn nước ngọt vào đồng ruộng, thau chua rửa mặn, cải tạo đất và tưới, tiêu cho cây trồng. Hệ thống thủy lợi ở đây được xây dựng theo một quy hoạch hợp lý có hiệu quả cao, kết hợp quy hoạch thủy lợi với quy hoạch lãnh thổ cứ 10 đạc (600m) chiều ngang của một lý hoặc 6 đạc (360m) chiều ngang của một ấp lại có một con sông đào thẳng. Từ con sông đào chính nhân dân đào ra hai bên những con sông nhỏ, mương lạch để đưa nước ngọt, phù sa từ sông Long Hầu về các xứ đồng, làng ấp. Hệ thống thủy lợi này đã giúp người nông dân chủ động trong việc tưới, tiêu đồng ruộng và đi lại bằng thuyền nhỏ rất thuận tiện nên dân gian có thơ:

*“Nước sa chảy xuống Long Hầu,
Các già bắc một cái cầu làm duyên,
Nước nguồn chảy đổ hai bên,
Chảy xuống Nguyệt Lũ, chảy lên chợ Cầu.*

*Cạn thời lấy nước Long Hầu,
Lớn thời tháo nước ra đầu Bạch Long”.*

Công sức của người dân dưới sự chỉ đạo của Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ đã chuyển hóa thành hệ thống đê điều, sông ngòi, lạch dẫn thủy nhập điền đem lại thành quả. Huyện Tiên Hải với diện tích 18.900 mẫu và 2.300 suất đình, 7 tổng, 4 làng, 17 ấp, 20 trại, 10 giáp. Hệ thống đê sông, biển, ngòi, lạch phục vụ

Ông Trần Minh Tiến, Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện Tiên Hải

Thừa hưởng di sản hệ thống thủy lợi của Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ để lại đã được nâng cấp, cải tạo hiện đội ngũ cán bộ chuyên môn của huyện Tiên Hải thường xuyên bám

sát cơ sở để chỉ đạo, hướng dẫn việc duy tu các công trình thủy lợi, trong đó ưu tiên nạo vét, khơi thông các trục sông chính, nhất là vùng có nuôi trồng thủy sản và vớt bèo bông tại các cửa cống để bảo đảm lưu thông dòng chảy. Đồng thời, nạo vét các kênh nội đồng, bể hút, kênh dẫn các trạm bơm các hệ thống tưới, tiêu, bảo đảm đáp ứng nguồn nước cho sản xuất nông nghiệp, các HTX DVNN khơi thông dòng chảy, bảo đảm hệ thống thủy lợi nội đồng hoạt động đồng bộ.

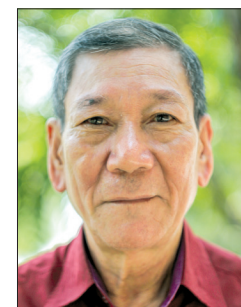
Ông Vũ Đức Thơm, Giám đốc Bảo tàng tỉnh

Những năm đầu thế kỷ XIX, triều đình nhà Nguyễn đứng trước những khó khăn về kinh tế trầm trọng do những cuộc nội chiến Lê - Trịnh kéo dài từ mấy thế kỷ trước. Ngân khố

quốc gia trông chờ vào nông nghiệp mà nông nghiệp lại đình đốn trong khi dân số ngày càng đông, ruộng đất của nông dân bị địa chủ cướp đoạt ngày càng nhiều. Chính sách thống trị của nhà Nguyễn nói chung có những điểm khắc nghiệt, lạc hậu nên không những không đáp ứng được các yêu cầu phát triển của xã hội mà còn tạo ra những khó khăn phức tạp hơn những thời kỳ trước. Để thực hiện chính sách trọng nông, các triều vua Nguyễn đã quan tâm và có những biện pháp tích cực thúc đẩy công cuộc thủy lợi, khai hoang ở đồng bằng Bắc Bộ, đặc biệt là địa hạt huyện Tiên Hải.

Ông Lê Công Hưng, nguyên Trưởng phòng Nghiên cứu lịch sử Đảng, Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy

Hệ thống thủy lợi thời nhà Nguyễn do Doanh điền sứ Nguyễn Công Trứ chỉ đạo được xây dựng theo một quy hoạch hợp lý, hiệu quả cao do biết kết hợp quy hoạch thủy lợi với quy hoạch

lãnh thổ. Chưa kể đến việc giải quyết vấn đề thủy lợi nhỏ ở làng, xã, chỉ cần cứ những sử liệu ghi về các công trình thủy lợi lớn do nhà nước phong kiến tập quyền tổ chức xây dựng để đồng nhận thấy trong hơn 80 năm đầu thế kỷ XIX, thành quả về thủy lợi trên vùng đất Thái Bình đạt được kết quả to lớn. Đó chính là các công trình thủy lợi ở ven sông lớn, trong nội đồng và ven biển. Tất cả đều được quan tâm xây dựng, củng cố, tu sửa và sử dụng tốt cho đến ngày hôm nay.

khai hoang, lấn biển lập thành làng, ấp vùng bãi biển Tiên Châu được đánh giá là khoa học và hiệu quả và nó đã biến vùng bãi cát sa bồi, đầm lầy hoang vu thành đồng ruộng tốt tươi.

CẦU BO QUA PHỐ

■ Ký của nhà văn VÕ BÁ CƯỜNG

Kỳ 13: Đất bảm chân bèo

(tiếp theo kỳ trước)

Cầu Bo năm 1963.

Có lần Giản được ai cho chiếc bánh bao nóng. Bánh trắng ngồn ngồn, tròn như “báu vật”. Á đâu có ăn? Mặt ả đỏ lên. Hai tay bóp bóp, nắm nắm, ngồi nghịch bánh như đứa trẻ ngồi vắn vú mẹ. Sơn què thấy ả làm vậy chỉ biết cười, rồi tấp tểnh lê bước chân trên chợ.

Bom nổ ngay đầu cầu Bo, nổ sát chợ Gốc Mít. Sơn vẫn cười, tự tay đẩy người khác xuống hố. Nó ngồi ngay trên mặt tầng xe, nhìn máy bay chao lượn, rồi nhìn bom rơi. Nó huơ chân huơ tay cười nói như không có gì xảy ra. Trước cái chết, Sơn què, Quốc Trình, Giản điên đem cái tích cực tác động vào cuộc sống con người trong chợ. Mỗi lần gặp khó khăn hoặc trước sự cam go của bà con trong cái xã hội chợ búa, dân chợ nhìn nhóm họ bằng sự tin cậy, gửi gắm...

Cuộc sống chiến tranh thật âm đạm. Con người ta tưởng như phải đi qua đêm mưa khuya khoắt. Người chợ Gốc Mít nhớ một chút thanh bình đi qua, dáng vẻ bà mẹ bán hoa tươi mà không có được, hay thềm chút nắng thom bên khung cửa sổ ngày đầu xuân vậy. Họ yêu hòa bình. Họ sợ cô đơn. Nhưng Sơn què, Quốc Trình, Giản điên là những người rong chơi với câu thơ, câu hát. Cái chết luôn rình rập. Họ đâu có sợ? Họ không thấy cô đơn, dù họ rất cô đơn. Mỗi người một thân phận, không nhà cửa, người thân, làng mạc... Thế mà vẫn vô tư sống? Trông coi của cải của người trong chợ, không bao giờ giữ riêng cho mình một thứ gì? Đôi lúc họ cũng nhớ cái gì đã mất, cùng nhau đi ra

bờ sông Kỳ Giang. Lầm lũi, mỗi đứa một lối tìm nấm hoa Cổ Thi. Rồi có lúc Giản một mình ngồi khóc tí ti: “Nhện ơi, nhện ơi, nhện đi đường nào?”. Chính hạt nước mắt của Giản lúc nào cũng như hạt ngọc hiếm hoi nhỏ xuống thềm cỏ xanh trước lều. Một chút gì trong trẻo, hiếm hoi ẩn giấu trong lòng cô gái dở hơi? Còn bộ mặt phong trần của Quốc Trình vẫn phảng phất căn cốt tâm hồn nhà thơ đường phố. Nhà thơ ấy có lần đứng trước sự hờ hênh của Giản, cất giọng hát: “Những gì em trả về ta/Buồn đêm bảy tháng, buồn ba bốn mùa”.

Mấy đứa trẻ ngồi bán tôm tép chợ chiều. Thằng Cờ (tóc đỏ) thường nhặt của mỗi đứa con tôm, hoặc dùm tép, con ốc, con trai, hoặc mấy chú cua đồng cho Giản. Của “từ thiện”. ả đón nhận bằng nụ cười ngô nghê. Giản xắn quần, ôm váy xuống sông, xúc qua rồi trút tất cả vào cái bọng đất, vắt nắm muối xin ở cuối chợ cho vào đun. Chị hàng mành, mỗi lần thấy vậy thương Giản chạy sang đường cho thêm chút kẹo đắng. Chị dạy Giản kho cá luộc rau. Chị nhặt vỏ trai ra bát sắt, con ốc cứ để trong nồi đun tiếp. Có hôm chị vớt cho cả nắm lá sắn thuyền, hoặc “chít” lá mít non kho cá cho khỏi tanh. Lúc chòi ả bốc khói là lúc Sơn què, Quốc Trình thấy mình hạnh phúc nhất. Hình như Giản cũng đẹp ra, xinh ra. Bà con người dùm đó, ai kiếm được gì mang ra thứ đó bốc bả cùng ăn. Họ tìm thấy cái không khí gia đình qua bữa tối cùng con mèo hoang quần quanh chân Giản.

Gió bắc lùa trên vòm cây nhãn. Bà đưa đều được ăn no, miệng cười, rồi đưa nào về lều đưa đó quần cái chân chiên rách ngủ. Ngọn khói của lều Giản thành ngọn khói chung của gia đình ba đứa, thành ngọn khói chung của dân chợ. Tự nhiên ba người đó được dân quý, nó không nề hà sống cùng lau sậy, đăm lầy. Nó là cỏ năn, cỏ lác, tự mình thom dọc bờ sông Kỳ Giang. Nó tự đẹp, tự thom bởi phẩm hạnh của ba đứa đã được người chợ chấp nhận. Giữa chốn xô bồ, “gần bùn” mà vẫn trắng trong.

Thời ấy, cái ăn cái mặc, đến cái bụng để con đều được “kế hoạch hóa”. Người ta sợ có người đàn ông nào, đêm xuống ghé vào chòi Giản, hoặc rủ rê con bé dại người, dại nét đi đâu, làm cái bụng nó “phươn” lên. Rồi để “vơ kế hoạch” cho nó “sưng”. Hỏi lấy ai nuôi mẹ con nó?

Ngọn cỏ ven sông xanh đến ngút mắt. Con trâu nào qua bãi chẳng gặm mặt xuống gặm cỏ. Nó đâu gặm một vệt, đi một lối, ăn một miếng. Nó đã ăn là ăn no, ăn đủ, ăn thỏa thuê đẩy sức, căng da nứt thịt mới chịu ngẩng đầu, thở phè phè đi ra khỏi bãi. Một mình ả ngồi tự tình với bãi cỏ non, ả khoe mặt, khoe mắt, khoe đôi cánh tay tròn trịa sức lực của mình dưới ánh trăng. ả tự trò chuyện với trăng như người bạn tâm tình. Thân thể ả ngồn ngộn, ngậy ngậy, đã gây ấn tượng ghê gớm cho ông “cực kì”. Giản là cú đấm thật mạnh vào cánh cửa gỗ lim đóng kín tâm hồn một ông già lâu nay. Bây giờ thì trái tim ông “cực kì” quấy đập, nó muốn

nhảy tung khỏi lồng ngực. Tóc ông gió thổi đứng dựng. Ông vốn là người lãng mạn, đăm mê trước người con gái, trước mọi sự mới mẻ. Ông đến cũng là tình cờ thôi, hoàn cảnh ông cũng như con mèo hoang, muốn tìm bạn mới ở đầu sông cuối chợ. Trước mặt Giản, ông là đứa trẻ, đứng như trời trồng, mặt “đực” ra khi nhìn ả...

...Vợ ông chạy xuống, khi nhìn thấy quần áo hai người vắt tung ngoài cửa. Bà biết cái gì đã đến. Bà do dự... không lên tiếng rồi nấp góc nhìn một chút để khỏi tò mò... Lúc ấy bà nhớ lại thời tuổi trẻ của mình. Bà vào loại người đẹp phố An Tập, chủ một tiệm hát... Nghĩ đến đó, bà lặng lẽ bỏ lên nhà trên. Cái thân hình tiêu tụy già nua của bà phủ phục vào đồng chăn gối cũ.

Gió sông Kỳ Giang hình như cuồng nộ thổi thốc tháo vào nhà ông “cực kì” từ buồng tắm Giản đi qua sân chạt nóng ra đường phố. Bà M. nhìn thấy ả, giọng rít lên: “Mày xéo ngay. Hãy quay mặt đi, đừng nhìn vào tao”. Rồi bà tung chăn, dội hết thùng nước vào ông “cực kì”. Bà quẳng chiếc thùng ra cuối sân, tiếng va đập làm kinh động đường phố.

Ả về chòi nằm ngủ. Giấc ngủ thật sâu, cái cảm giác đi qua cuộc đời thực sự được làm người đàn bà khiến ả không sao quên được. Đêm về khuya càng vắng lặng, lòng ả cũng yên tĩnh, không xao trộn như những đêm trăng trước.

(còn nữa)

Ảnh minh họa

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Trong tuần, Báo Thái Bình đã nhận được trên 40 tin, bài của các cộng tác viên trong và ngoài tỉnh.

Phản ánh tình hình thời sự, chính trị - xã hội nổi bật của các địa phương, cộng tác viên Trúc Lành đưa tin: Ban Thường vụ Huyện ủy Hưng Hà tổ chức hội nghị cán bộ quán triệt, triển khai thực hiện các nghị quyết Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII). Theo tin từ cộng tác viên Nguyễn Hương: Huyện Tiên Hải tổ chức sơ kết công tác nội chính và phòng, chống tham nhũng 6 tháng đầu năm 2018; UBND huyện quyết định thời gian giải tòa và cưỡng chế vi phạm tại khu du lịch sinh thái cồn Vành. Viết về lĩnh vực xây dựng Đảng, cộng tác viên Hải Hưng ghi nhận: Đảng bộ xã Duyên Hải (Hưng Hà) lãnh đạo phát triển kinh tế gắn với xây dựng Đảng.

Lĩnh vực kinh tế, cộng tác viên Đài TTTT Kiến Xương, Thái Thụy, Tiên Hải đưa tin nhân dân các huyện tích cực, chủ động phun trừ rầy cho toàn bộ diện tích lúa mùa, phòng, trừ bệnh lùn sọc đen. Ngoài ra còn có tin lực lượng quản lý thị trường huyện Thái Thụy phát hiện, tiêu hủy trên 2 tạ thịt lợn bẩn.

Từ thực tế sinh động ở các cơ sở nuôi tôm nhà bạt xã Thái Thượng, thực hiện phóng vấn các đối tượng tiêu biểu, cộng tác viên Hoàng Hương viết về triển vọng nuôi tôm công nghệ cao ở huyện Thái Thụy: "...Đến nay, với mô hình nuôi tôm công nghệ cao, người nuôi có thể luân canh 4 - 5 vụ/năm. Đặc biệt, từ chỗ phụ thuộc hoàn toàn bởi thời tiết, nuôi tôm qua đông là sự không tưởng thì nay bằng phương pháp nuôi tôm nhà bạt, tôm nuôi

có thể sinh trưởng bình thường và được bảo toàn ngay cả trong giá rét cũng như cao điểm nắng nóng. Ấy là chưa kể đến lợi nhuận mang lại". Cùng chủ đề kinh tế, cộng tác viên Nguyễn Hải Hưng viết về Quý Tín dụng nhân dân Thống Nhất (Hưng Hà) làm tốt công tác đầu tư cho vay phát triển kinh tế, dư nợ cho vay đạt 191 tỷ đồng/1.200 khách hàng, tăng trưởng tín dụng 6%.

Lĩnh vực quốc phòng, an ninh, cộng tác viên Văn Cương có bài: Bộ đội Biên phòng Thái Bình nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống lụt, bão, tìm kiếm cứu nạn. Minh chứng cho công tác cứu hộ trên biển của các chiến sĩ mang quân hàm xanh, tác giả có tin: Một vụ tai nạn rủi ro trên biển làm một người chết. Cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Cửa Lân đã tổ chức lực lượng, điều động phương tiện phối hợp cùng gia đình và địa phương tìm kiếm nạn nhân trên vùng biển Thái Bình.

Lĩnh vực văn hóa - xã hội, nhà văn Minh Chuyên viết về "Miền đất anh hùng", khẳng định thành quả to lớn, niềm vinh dự và tự hào của xã Minh Tân (Đông Hưng) được Đảng, Nhà nước trao tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân thời kỳ chống Pháp...

Tin, bài gửi cộng tác, các đồng chí và các bạn nên kèm từ 1 - 3 ảnh minh họa theo nội dung để thuận tiện cho chúng tôi trong quá trình biên tập, sử dụng. Rất mong nhận được tin, bài, ảnh cộng tác của các đồng chí và các bạn qua địa chỉ email: toasoan@baothaibinh.com.vn hoặc gửi trực tiếp đến địa chỉ: Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình.

Trân trọng!

3 KHÔNG ĐƯỜNG HÓA HỌC CHẤT BẢO QUẢN MÀU TỔNG HỢP

Biba Bibô
Sữa gạo

Rice MILK

Dinh dưỡng từ thiên nhiên

www.huongsen.com.vn

PHÒNG KHÁM ĐA KHOA SAOMAI

Niềm tin cho sức khỏe

Địa chỉ: Tòa nhà Sao Mai - Km4 - Đường Hùng Vương
Phường Phú Khánh - TP Thái Bình (đường Thái Bình đi Nam Định)

GIẢM TỶ LỆ MẮC UNG THƯ NHỜ TẦM SOÁT UNG THƯ SỚM

Với các phương pháp hiện đại ngày nay, ung thư có thể phát hiện từ rất sớm, khi người bệnh chưa có bất kỳ triệu chứng nào. Nhờ đó, việc điều trị sẽ dễ dàng và cơ hội sống sẽ cao hơn. Có thể tầm soát phát hiện sớm ung thư qua 3 bước quan trọng sau:

1. Khám lâm sàng:

Nếu như bạn chưa biết mình có nguy cơ mắc bệnh ung thư nào, cần tầm soát ra sao thì việc khám lâm sàng là bước quan trọng để giải đáp những băn khoăn của bạn. Khám lâm sàng nhằm mục đích phát hiện bất thường, tìm kiếm khối u, đánh giá nguy cơ ung thư.

2. Xét nghiệm:

Với mỗi loại bệnh, bác sĩ sẽ chỉ định làm các xét nghiệm khác nhau, gồm:

- Xét nghiệm máu: Có nhiều loại xét nghiệm máu được sử dụng trong tầm soát ung thư nhằm tìm kiếm dấu hiệu khối u hoặc đánh giá nguy cơ ung thư của người bệnh.

- Xét nghiệm nước tiểu

- Xét nghiệm tìm máu trong phân

- Xét nghiệm sinh hóa như Pap hoặc ThinPrep, HPV

3. Chẩn đoán hình ảnh, nội soi thăm dò chức năng

Chẩn đoán hình ảnh, nội soi thăm dò chức năng có thể cho thấy hình ảnh chi tiết bên trong các cơ quan trong cơ thể, hình ảnh khối u, kích thước khối u, vị trí di căn.

Sau 3 bước cơ bản tầm soát ung thư, nếu phát hiện khối u hoặc tổn thương nghi ngờ ung thư, bác sĩ có thể chỉ định thêm phương pháp chuyên sâu khác để

khẳng định bệnh, xác định giai đoạn bệnh, mức độ xâm lấn... để tư vấn phác đồ điều trị phù hợp.

Việc tầm soát ung thư là thủ tục đơn giản, tùy từng loại bệnh mà thời gian khám khác nhau và được bác sĩ chỉ định riêng. Phòng khám đa khoa Sao Mai xây dựng rất đa dạng các gói khám sàng lọc ung thư sớm để khách hàng có thể lựa chọn tùy theo mong muốn cũng như sức khỏe của mình. Với các hệ thống thiết bị hiện đại hàng đầu thế giới, đặc biệt hệ thống nội soi tai mũi họng và nội soi tiêu hóa ống mềm tân tiến nhất hiện nay được nhập khẩu của hãng Karl Storz- Đức và trung tâm xét nghiệm công nghệ cao theo tiêu chuẩn ISO 15189:2012, có thể sàng lọc sớm các bệnh ung thư và nhiều bệnh nguy hiểm khác.

Để được tư vấn và cập nhật các chương trình khuyến mại hàng tháng, vui lòng liên hệ:

Tổng đài 02273.643.666 hoặc hotline 1900.55.88.30, giờ hành chính tất cả các ngày trong tuần.

Quý khách hàng có thể nhận kết quả khám bệnh qua Facebook, tin nhắn SMS, quét mã QR code trên Zalo hoặc tra cứu trên website: <http://phongkhamsaomai.com>

“Phòng khám Đa khoa Sao Mai - Niềm tin cho sức khỏe”